

آیا کشتار ارامنه در خلأ شکل گرفته است؟

اگر واقعا دولتمردان امروز ترکیه باید به خاطر نسل کشی ارامنه سرافکنده باشند ، حاکمان امروز ارمنستان هم باید به خاطر کشتار سیستماتیک آذری های مسلمان همین احساس را داشته باشند

wellpromised/خبرگزاری آران

خبرگزاری آران/سرویس ارمنستان

امروز روز 24 آوریل یعنی سالگرد آغاز يك واقعه تاریخی است که از آن با عنوان " کشتار ارامنه " به دست امپراتوری عثمانی یاد می شود ، اقدامی که فارغ از بزرگ نمایی ها و مظلوم نمایی های صورت گرفته ، به هر صورت یکی از لکه های ننگ تاریخی بشر است و بزرگداشت و گرامی داشت یاد و نام قربانیان این حادثه تاریخی برای اینکه جامعه بشری همواره مصون از خشونت و نسل کشی باشد اقدامی ضروری و درست به نظر می رسد.

اما ، این سوی قضیه يك سر ماجراست و سوی دیگر آن ارزیابی ها و قضاوت های تاریخی درباره ریشه های این رویداد است ، اینکه فرض شود ارامنه بدون اینکه هیچ اقدام و عملی کرده باشند و در سر زندگی خود و مشغول کار خود بوده اند و به یکباره "خون جلوی چشم امپراتوری عثمانی را گرفته " و بدون هیچ دلیلی بیش از يك میلیون و پانصد هزار (!) ارمنی را قتل عام کرده است ، با عقل و منطق تاریخی جور در نمی آید.

در واقع ، حمله عثمانی به ارامنه ، بعد از کشتار ترک ها توسط ارامنه (که با حمایت روس ها صورت می گرفت) انجام شد زیرا ترک های آذربایجان با توجه به ضعف حکومت مرکزی ایران ، از عثمانی ها استمداد کردند و دولت عثمانی هم که داعیه دار حمایت از ملل مسلمان و ترک بود ، با اعزام قشون به منطقه ، به داد ترک ها رسید و البته سربازان عثمانی هم در این مسیر ، بسیاری از ارزش های انسانی را زیر پا گذاشتند و از حد عدالت خارج شدند.

هر چند که بار دیگر تاکید می کنیم که حتی اگر يك انسان بنا به دلیل قومیت ، مذهب ، زبان و یا نژادش کشته شده باشد يك جنایت شنیع صورت گرفته و در این نوشته قصد تغسیل و تطهیر جنایت کاران را نداریم ، اما نکته در اینجاست که ماجرای کشتار ارامنه در دهه های گذشته به شکلی جا افتاده است که همواره يك طرف را در نقش " شمر و خولی " و طرف دیگر ماجرا را در نقش مظلوم ترین انسان های عالم نشانده است که به گمان راقم این سطور این گمان فرضیه ای باطل است.

نکته در این است که ارامنه نیز در آن سال ها کشتارهایی بی رحمانه در روستاهای آذری نشین قفقاز ، شرق آناطولی و آذربایجان به انجام رسانده اند که اگر واقعا دولتمردان امروز ترکیه باید به خاطر نسل کشی ارامنه سرافکنده باشند ، حاکمان امروز ارمنستان هم باید به خاطر کشتار سیستماتیک آذری های مسلمان همین احساس را داشته باشند.

این ارزیابی و قضاوت نگارنده علاوه بر اینکه بر استفاده از خرد منطقی و مطالعات تاریخی است ، بر مبنای تجربیات شخصی و خانوادگی نیز استوار است . به واسطه اینکه خانواده و اجداد این حقیر در قلب این ماجرا زندگی کرده و در این ماجرا کشته داده اند به خوبی واقف آنچه که در آن سال ها گذشته (از طریق روایت های سینه به سینه نسل های بعدی) هستم.

در ان واقعه ، در روستاهای قفقاز و آذربایجان خشونت های متقابلی علیه ارامنه و ترک ها رخ داده است . در حمله ارامنه به روستاهای آذری نشین برخی زنان از سینه با میخ به دیوار خانه ها مصلوب می شوند و در مقابل نیز آذری های مسلمان با دیدن این صحنه ها به روستاهای ارمنی نشین می روند تا انتقام بگیرند و خود تصور کنید چه فجایی در این نبرد دو سویه روی می دهد.

نبردی که مسبب اصلی آن روسیه بود که ارامنه را تحریک به اقدام علیه ترک های مسلمان کرد و نهایتا ترک ها هم پای عثمانی را به میان کشیدند تا از دست ارامنه مستظهر به روسیه نجات یابند.

به واقع واقعه کشتار ارامنه دارای ریشه ها و پیشینه های تاریخی است که مطالعه آنها در تحلیل درست این پدیده شوم تاریخی مهم است و باید توجه داشت که آنهایی که پدیده کشتار ارامنه را انکار می کنند ویا آنهایی که با بزرگ نمایی این واقعه و انکار خشونت های خودشان صرفا يك سوی ماجرا را می بینند هر دو گروه در زمره جنایت کاران بالقوه هستند ، چرا که این ارزیابی های يك سویه آنها نشان از این حقیقت دارد که آنها هنوز جنبه های منفی قوم گرایی و تعصبات نژادی را دارند و اگر شرایط مهیا شود باز ممکن است جنایت بیافرینند.

به گمان راقم این سطور واقعیت های تاریخی در دو مورد با آنچه که به عنوان " قتل عام ارامنه " خوانده می شود در تضاد است :

- نخست اینکه این واقعه بدون ریشه و در خلأ تفسیر گردد و به پیش زمینه ها و اقدامات و خشونت های ارامنه در روستاهای آذری نشین در شمال غرب ایران و قفقاز بی توجهی گردد

- دوم اینکه تعداد کشته های این واقعه تاریخی يك میلیون و پانصد هزار ذکر گردد که این مساله به گمان راقم این سطور با واقعیت های تاریخی ، جغرافیای منطقه و آمار جمعیت در این منطقه همخوانی ندارد و رقم کشته ها کمتر از این میزان است. (تصور کنید جمعیت امروز کشور ارمنستان را و ادعای يك میلیون و پانصد هزار ارمنی کشته شده در يك قرن قبل را با آن مقایسه کنید)

به هر روی در سالگرد واقعه کشتار ارامنه ضمن تاکید بر این مساله که کشتار حتی يك انسان هم به دلیل قومیت ، زبان و نژاد و مذهب .. عملی شنیع و جنایت علیه همه بشریت است و از این حیث فرقی بین دهها ، صدها ، هزاران و میلیون ها نمی کند ، اما تاکید براین نکته هم ضروری است که نباید واقعیت های تاریخی را فدای " ترضی خاطر " يك قوم و قبیله قرار داد و واقعیت ها را باید آن گونه که هست دید و به قضاوت نشست کما این که در این ماجرا ، بسیاری از ترک های آذربایجان کشته شدند ولی هیچ گاه مانند ارامنه ، مراسم سالگرد نمی گیرند و به دنبال کسب امتیازات سیاسی از رهگذر خود اجداد خود نیستند.

پایان پیام.

منبع: عصر ایران